

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 40/2015
21.01.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету З.М., због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката М.Ј., поднетом против правноснажних решења Основног суда у Руми 5 Кв бр.1645/12 од 25.09.2014. године и Вишег суда у Сремској Митровици 1Кж2 бр.228/14 од 10.12.2014. године, у седници већа одржаној дана 21. јануара 2015. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног З.М. - адвоката М.Ј., поднет против правноснажних решења Основног суда у Руми 5Кв бр.1645/12 од 25.09.2014. године и Вишег суда у Сремској Митровици 1Кж2 бр.228/14 од 10.12.2014. године, **ОДБИЈА СЕ** као неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 74, из члана 438. став 1. тачка 7. и из члана 439. тачка 3. Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Решењем Основног суда у Руми 5Кв бр.1645/12 од 25.09.2014. године, на основу члана 534. ЗКП и члана 84. став 5. КЗ, према окривљеном З.М. одређено је принудно извршење мере безбедности обавезног лечења алкохоличара, изречене пресудом Општинског суда у Руми К бр.622/09 од 05.11.2009. године у специјалној установи затвореног типа – Специјалне психијатријске болнице "Др Славољуб Бакаловић" у Вршцу. Истовремено је одређено да ће ова мера трајати док постоји потреба за лечењем, али да мера не може трајати дуже од две године.

Решењем Вишег суда у Сремској Митровици 1Кж2 бр.228/14 од 10.12.2014. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног З.М. – адвоката М.Ј., изјављена против решења Основног суда у Руми 5Кв бр.1645/12 од 25.09.2014. године.

Против наведених правноснажних решења, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац З.М. - адвокат М.Ј., због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. у вези става 4. ЗКП), конкретно због повреде одредаба члана 74, члана 438. став 1. тачка 7. и члана 439. тач. 3. и 4. ЗКП, с тим што из образложења произилази да се правноснажна решења побијају и због повреде из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијана решења и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним решењима против којих је захтев поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости, у делу који се односи на повреду одредаба члана 74, члана 438. став 1. тачка 7. и члана 439. тачка 3. ЗКП је неоснован, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на повреду одредбе члана 74. ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је првостепени суд у току поступка повредио право осуђеног на обавезну стручну помоћ браниоца тако што је, без саслушања осуђеног и без присуства браниоца, на седници већа, донео одлуку која за последицу има упућивање осуђеног у специјалну установу затвореног типа, што практично значи лишење слободе грађанина без његове воље, а што је противно одредби члана 74. тачка 7. ЗКП, којом је прописано да окривљени мора имати браниоца ако се против њега води поступак за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења.

Супротно изложеним наводима захтева за заштиту законитости, Врховни касациони суд налази да правноснажним решењем није учињена наведена повреда закона, из следећих разлога:

Одредбом члана 74. став 7. ЗКП прописано је да окривљени мора имати браниоца ако се против њега води поступак за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења – од подношења предлога за изрицање такве мере па до доношења одлуке из члана 526. ст. 2. и 3. Законика или до правноснажности решења о изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења.

Дакле, из цитиране законске одредбе, јасно произилази да је обавезна одбрана прописана само у поступку за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења из члана 526. став 4. ЗКП, а не и у поступцима који се односе на изрицање других мера безбедности прописаних одредбама ЗКП.

Према стању у списима предмета, решењем Основног суда у Руми бр.1645/12 од 25.09.2014. године према окривљеном З.М. је на основу члана 534.

ЗКП у вези са чланом 84. став 5. КЗ, одређено принудно извршење мере безбедности обавезног лечења алкохоличара, која му је изречена правноснажном пресудом Општинског суда у Руми К 622/09 од 05.11.2009. године, јер се окривљени без оправданих разлога није подвргао лечењу на слободи.

Како се, дакле, у конкретном случају не ради о поступку за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи из члана 526. став 4. ЗКП, у ком случају би била обавезна одбрана, већ о принудном извршењу мере безбедности обавезног лечења алкохоличара из члана 534. ЗКП, за који одредбама ЗКП није прописана обавезна одбрана, то су наводи захтева у делу у којем се указује да је првостепеним решењем повређено право окривљеног на обавезну стручну помоћ браниоца, односно да је учињена повреда закона из члана 74. став 7. ЗКП, оцењени неоснованим.

С тим у вези, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости којима се указује да је првостепени суд изрицањем мере безбедности учинио повреду закона на штету окривљеног, јер одредбама ЗКП и КЗ није предвиђен институт замене мере безбедности обавезног лечења алкохоличара на слободи мером лечења у установи. Ово стога што побијаним решењем није ни извршена замена мере безбедности обавезног лечења алкохоличара на слободи мером лечења у установи, већ је, како је то и наведено у изреци првостепеног решења, у конкретном случају одређено принудно извршење мере безбедности обавезног лечења алкохоличара, која је према окривљеном изречена пресудом Општинског суда у Руми К 622/09 од 05.11.2009. године у затвореној установи.

Неосновано се захтевом браниоца окривљеног указује и да је правноснажним решењем учињена повреда одредаба члана 438. став 1. тачка 7. ЗКП, тако што је првостепено решење донето на основу предлога лица које није овлашћено ни за подношење предлога, нити за покретање поступка принудног извршења изречене мере безбедности. С тим у вези, у захтеву се наводи да је побијано решење донето на основу предлога јавног тужиоца, што је супротно одредби члана 534. став 2. ЗКП, којом је прописано да суд у поступку принудног извршења изречене мере безбедности одлуку доноси по службеној дужности или на предлог установе у којој се осуђени лечио или је требало да се лечи.

Из списка предмета утврђује се да је поднеском од 07.12.2012. године ординирајући лекар – др Р.Г.– неуропсихијатар, поднела предлог суду да се мера безбедности обавезног лечења алкохоличара, која је изречена окривљеном З.М., изврши принудно у здравственој установи затвореног типа, обзиром да примена мере обавезног лечења у амбулантним условима није могућа, јер се окривљени не одазива позивима лекара.

Како из наведеног произилази да је побијано решење, којим је одређено принудно извршење наведене мере безбедности, донето на предлог установе која је била задужена за примену ове мере, а који предлог је потписао ординирајући лекар др Р.Г., код чињенице да се сходно одредби члана 534. став 2. ЗКП одлука о принудном извршењу изречене мере обавезног лечења алкохоличара у здравственој установи доноси по службеној дужности или на

предлог установе у којој се осуђени лечио или је требало да се лечи, то по оцени овога суда у конкретном случају није учињена повреда одредаба члана 438. став 1. тачка 7. ЗКП, како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Такође, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног правноснажно решење побија и због повреде закона из члана 439. тачка 3. ЗКП.

С тим у вези, у захтеву се истиче да у конкретном случају нису били испуњени услови за принудно извршење изречене мере безбедности обавезног лечења алкохоличара, прописани одредбама члана 84. став 5. КЗ и члана 534. став 1. ЗКП. Према ставу браниоца чињеница да је мера безбедности обавезног лечења алкохоличара у трајању од две године према окривљеном изречена пресудом Општинског суда у Руми К 622/09 од 05.11.2009. године, која је постала правноснажна дана 08.04.2010. године, указује да је у конкретном случају протеком две године од дана правноснажности пресуде или евентуално од дана упућивања окривљеног на извршење мере безбедности, протекао рок за извршење ове мере, односно да је престала могућност извршавања наведене мере безбедности.

Одредбом члана 106. став 2. Кривичног законика, прописано је да застарелост извршења мере безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, обавезног прихијатриског лечења на слободи, обавезног лечења наркомана, обавезног лечења алкохоличара и одузимања предмета настаје када протекне пет година од дана правноснажности одлуке којом су те мере изречене.

Имајући у виду цитирану законску одредбу, те чињеницу да је пресуда Општинског суда у Руми К 622/09 од 05.11.2009. године, којом је окривљеном З.М. изречена мера безбедности обавезног лечења алкохоличара, постала правноснажна дана 08.04.2010.године, то у конкретном случају застарелост извршења мере безбедности наступа након 5 година, дакле 08.04.2015. године, а не протеком две године од дана правноснажности пресуде, односно од упућивања окривљеног на извршење мере безбедности, како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Из наведених разлога, захтев браниоца окривљеног, и у делу којим се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3. ЗКП, одбијен је као неоснован.

У осталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, одбачен је као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног захтевом за заштиту законитости указује и на повреду закона из члана 439. тачка 4. ЗКП, те на повреду одредаба члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП, истицањем да одлука другостепеног суда не садржи разлоге о свим жалбеним наводима браниоца окривљеног, а из којих

разлога подношење захтева за заштиту законитости окривљенима и браниоцима окривљених није дозвољено, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП, прописани су услови под којима окривљени, преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, и то таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и пред апелационим судом (повреда закона из члана 74, члана 438. став 1. тач. 1. и 4. и тачка 7. до 10. и став 2. тачка 1, члана 439. тачка 1. до 3. и члана 441. ст. 3. и 4. ЗКП).

Имајући у виду да се у осталом делу захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног правноснажно решење побија због повреда закона из члана 439. тачка 4. ЗКП и из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП, које повреде нису прописане одредбом члана 485. став 4. ЗКП као разлог по ком окривљени преко свог браниоца може поднети овај ванредни правни лек, то је Врховни касациони суд у овом делу захтев браниоца окривљеног одбацио као недозвољен.

Са свега изложеног, а на основу одредабе члана 491. став 1. ЗКП у односу на одбијајући део, те на основу члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП у делу у којем је захтев одбачен, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.